TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI
UNII EUROPEJSKIEJ

Opinia rzecznika generalnego Trybunału Macieja Szpunara w sprawie C-661/24 | Académie Fiscale i in.

Komunikat prasowy nr 117/26

Luksemburg, 3 września 2026 r.

Przechowywanie danych dotyczących łączności elektronicznej: rzecznik generalny Maciej Szpunar sprecyzował kryteria pozwalające na dokonanie oceny zgodności uregulowań krajowych z prawem Unii

W 2022 r. Belgia przyjęła nową ustawę o zbieraniu i przechowywaniu danych identyfikacyjnych i metadanych w sektorze łączności elektronicznej[1]. Ustawa ta dotyczy w szczególności określenia ram przechowywania niektórych danych o ruchu i danych dotyczących lokalizacji przez dostawców usług łączności elektronicznej w celu zwalczania oszustw, przypadków wykorzystywania sieci w sposób niedozwolony i naruszeń ich bezpieczeństwa.

Dyrektywa 2002/58[2] dotycząca prywatności i łączności elektronicznej ściśle reguluje przechowywanie tych danych. Zmierza ona do pogodzenia celów interesu ogólnego realizowanych przez państwa członkowskie z poszanowaniem praw podstawowych, w szczególności poszanowania życia prywatnego i ochrony danych osobowych gwarantowanych przez Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej.

Belgijski trybunał konstytucyjny, do którego skierowano pięć skarg, zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniem o zgodność z prawem Unii niektórych przepisów ustawy z 2022 r.

Rzecznik generalny Maciej Szpunar zaproponował w opinii, **aby Trybunał orzekł, że prawo Unii stoi na przeszkodzie szeregowi reguł zawartych w spornych belgijskich przepisach.**

Przypomniał przede wszystkim, że środki krajowe wprowadzające obowiązek przechowywania danych o ruchu i danych dotyczących lokalizacji stanowią ingerencję w prawa podstawowe do poszanowania życia prywatnego i do ochrony danych osobowych. Taka ingerencja może być dopuszczalna jedynie w przypadku, gdy jest przewidziana ustawą, ściśle niezbędna i zgodna z zasadą proporcjonalności. Podkreślił również, że ocena zgodności krajowego systemu przechowywania danych zależy od wagi wynikającej z niego ingerencji i od znaczenia realizowanego celu.

Zauważył jednak, że najnowsze orzecznictwo Trybunału[3] w odniesieniu do przestępstw popełnianych wyłącznie w Internecie pozwala na lepsze uwzględnienie technicznych zasad przechowywania danych w celu oceny wagi ingerencji w prawa podstawowe. Rzecznik uważa, że orzecznictwo to można rozszerzyć na wszystkie systemy przechowywania danych o ruchu i danych dotyczących lokalizacji. Krajowe uregulowania mogłyby zatem przewidywać – pod pewnymi ściśle określonymi warunkami – uogólnione i niezróżnicowane przechowywanie danych o ruchu i danych dotyczących lokalizacji do celów wskazanych w dyrektywie 2002/58. Dane te należałoby wówczas przechowywać zgodnie z zasadami technicznymi, które gwarantują rzeczywiście szczelne odseparowanie poszczególnych kategorii danych i uniemożliwiają ich powiązanie przez cały okres ich przechowywania w sposób gwarantujący, by nie można było wyciągnąć precyzyjnych wniosków na temat życia prywatnego użytkowników. Przechowywanie to powinno ponadto zostać ograniczone do tego, co ściśle niezbędne.

Stosując tę analizę do belgijskich uregulowań rzecznik generalny zauważył, że zezwalają one na przechowywanie bardzo szerokiego zbioru danych o ruchu i danych dotyczących lokalizacji, nie wprowadzając zasad technicznych, które gwarantują rzeczywiście szczelne odseparowanie poszczególnych kategorii danych. Uznał on, że wynikająca z tego ingerencja wykracza poza to, co jest niezbędne do osiągnięcia zamierzonych celów.

Zauważył ponadto, że szereg istotnych elementów systemu przechowywania pozostawiono uznaniu dostawców usług łączności elektronicznej. Mogą oni w poszczególnych przypadkach określać dane, których przechowywanie uznają za niezbędne i przedłużać okres ich przechowywania. Rzecznik uznał zatem, że uregulowania te są niejasne i nieprecyzyjne oraz nie dają wystarczających gwarancji wymaganych przez prawo Unii. Nie spełniają zatem wymogów zasady proporcjonalności.

Wreszcie rzecznik generalny przypomniał, że jedynie Trybunał może, w drodze wyjątku, ograniczyć w czasie skutki dokonanej przez siebie wykładni prawa Unii. Na tej podstawie doszedł do wniosku, że sąd krajowy nie może tymczasowo utrzymać w mocy skutków przepisów krajowych niezgodnych z tym prawem.

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają właśnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich zwrócić się do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w ramach rozpatrywanego przez nie sporu z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii.

Sąd jest właściwy do rozpoznawania wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, które dotyczą wyłącznie: 1) wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (VAT), 2) podatku akcyzowego, 3) kodeksu celnego, 4) klasyfikacji taryfowej towarów w Nomenklaturze scalonej, 5) odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład, opóźnienia lub odwołania usług transportowych lub 6) systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych. Trybunał Sprawiedliwości jest właściwy do rozpoznawania wszystkich pozostałych wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym.

Ani Trybunał, ani Sąd nie rozstrzygają sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału lub Sądu. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Przedstawienie stanu faktycznego i ram prawnych odnosi się do okresu istotnego dla sprawy i opiera się na aktach sprawy.

Pełny tekst opinii jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu jej przedstawienia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ✆ (+352) 4303 2793.

Nagranie wideo z przedstawienia opinii jest dostępne na „Curia Web TV" oraz w „European Broadcasting Service" ✆ (+32) 2 2964106.

Pozostańmy w kontakcie!

[1] Ustawa ta zastępuje ustawę z dnia 29 maja 2016 r. o zbieraniu i przechowywaniu danych w sektorze łączności elektronicznej, której szereg przepisów belgijski trybunał konstytucyjny unieważnił w świetle orzecznictwa Trybunału, w szczególności wyroku z dnia 6 października 2020 r. w sprawach połączonych *La Quadrature du Net i in.*, C-511/18, C-512/18 i C-520/18 (zob. także komunikat prasowy nr 123/20).

[2] Dyrektywa 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 lipca 2002 r. dotycząca przetwarzania danych osobowych i ochrony prywatności w sektorze łączności elektronicznej (dyrektywa o prywatności i łączności elektronicznej).

[3] W szczególności wyrok z dnia 30 kwietnia 2024 r., *La Quadrature du Net i in. (Dane osobowe i walka z naruszeniami praw własności intelektualnej)*, C-470/21 (zob. także komunikat prasowy nr 75/24).